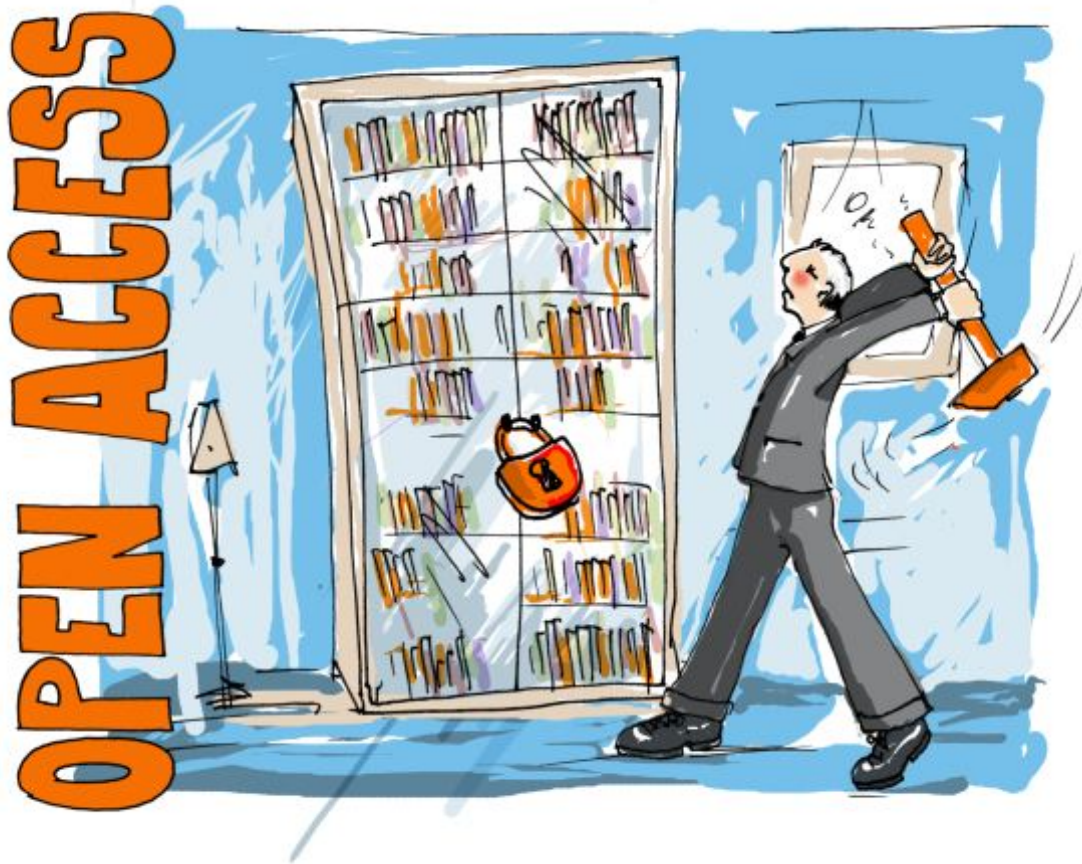

Open Access

Jiří Kratochvíl

Knihovna univerzitního kampusu
Masarykova univerzita 2013

Obsah

1 Úvod	3
2 Současná situace v oblasti publikování	3
3 Výchozí myšlenky hnutí OA	4
4 Výhody publikování v režimu OA	5
5 Současné možnosti OA	6
6 Podmínky grantových agentur a politických orgánů	7
7 Kde mohou autoři publikovat v OA	7
8 Kde mohou autoři publikaci zpřístupnit v OA	8
9 Open Access na Masarykově univerzitě	9
10 Závěr	10
11 Použitá literatura	11

1 Úvod

V souvislosti s rozvojem informačních technologií a potřebou vědecké komunity sdílet navzájem výsledky výzkumů se do popředí dostává otázka otevřeného přístupu k informacím. V tomto ohledu se do popředí dostává myšlenka hnutí Open Access (OA) na volný přístup k vědeckým informacím, kterou si představíme v následujícím textu.

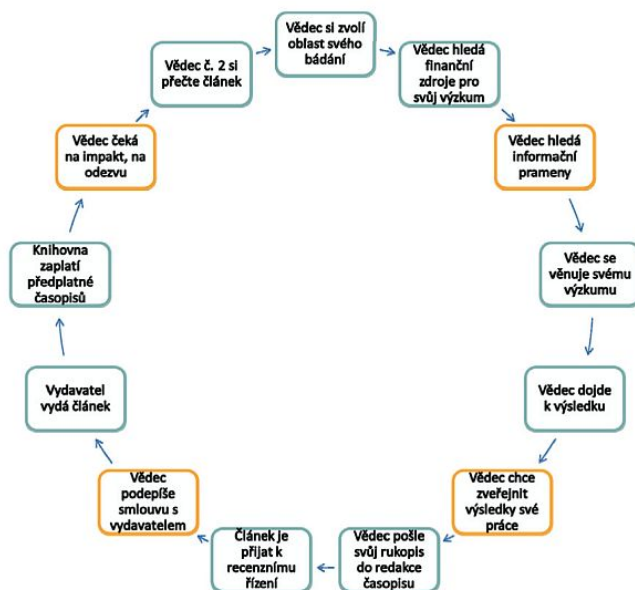
2 Současná situace v oblasti publikování

Pro vědeckou komunitu je obvyklé sdílení výsledků výzkumu prostřednictvím vědeckých časopisů, ve kterých jsou články publikovány až po recenzním řízení (1–2 odborníci poskytnou editorovi časopisu oponentský posudek hodnotící daný článek) a jejichž citovanost je pokud možno sledována v databázích Web of Science a Scopus (v těchto databázích se počítá, kolikrát byla publikace citována jiným autorem).

V posledních letech je zcela běžné, že časopis kromě tištěné verze je i v elektronické dostupný i v nejruznějších databázích, které jsou však přístupné až po zaplacení licenčního poplatku.^{1,2, 3(pp5–6)}

V minulosti bohužel došlo k postupné monopolizaci trhu, kdy pro vědeckou komunitu zcela zásadní časopisy jsou vydávány několika málo velkými vydavateli (zejména Elsevier, Springer, Wiley apod.). Ti – díky svému postavení – pak mohou určovat cenu přístupu k plným textům časopisů dostupným v jejich databázích, což se stává pro vědecké instituce s omezenými rozpočty ekonomicky problematické.

Publikační a informační proces se tak dostává do bludného kruhu, kdy vědci za veřejné finanční prostředky realizují výzkum, publikují o něm u vydavatelů, kteří si posléze nechají za zpřístupnění těchto publikací zaplatit od vědeckých institucí financovaných opět z veřejných prostředků (viz obr. 1).

Koloběh publikačního procesu^{2(p5)}

V neposlední řadě publikační proces problematizuje rychlost, s jakou se výsledky vědeckého výzkumu dostávají mezi ostatní vědce. Pomineme-li obvyklou dobu recenzního řízení cca 12 týdnů, vzhledem

k omezenému rozsahu jednotlivých časopisů může dojít k čekací lhůtě na vydání článku v rozsahu několika měsíců až jednoho a půl roku. Zvláště v lékařských a přírodovědných oborech, ve kterých dochází k rychlému vědeckému vývoji a zastarávání informací, je taková doba problematická.

3 Výchozí myšlenky hnutí OA

Do tohoto stavu vstupuje hnutí OA s cílem „využít možnosti globální elektronické komunikace (internetu) k prosazení nové, efektivní, rychlé a bezplatné výměny vědeckých poznatků, a tím vytvořit alternativu k tradičnímu modelu vědeckého publikování.“¹

Zásadními iniciativami pro vznik a podporu OA jsou:

Budapešťská iniciativa

Budapešťská iniciativa, ve které v únoru 2002 v Budapešti členové Open Society Institute (dnes Open Society Foundations) definovali základní principy, důvody a strategii prosazování otevřeného přístupu ve vědecké komunitě:

Originální znění

„The literature that should be freely accessible online is that which scholars give to the world without expectation of payment. Primarily, this category encompasses their peer-reviewed journal articles, but it also includes any unreviewed preprints that they might wish to put online for comment or to alert colleagues to important research findings. There are many degrees and kinds of wider and easier access to this literature. By ”open access” to this literature, we mean its free availability on the public internet, permitting any users to read, download, copy, distribute, print, search, or link to the full texts of these articles, crawl them for indexing, pass them as data to software, or use them for any other lawful purpose, without financial, legal, or technical barriers other than those inseparable from gaining access to the internet itself. The only constraint on reproduction and distribution, and the only role for copyright in this domain, should be to give authors control over the integrity of their work and the right to be properly acknowledged and cited.“⁴

Český překlad

Literatura, která by měla být volně dostupná online, je ta, kterou vědci poskytují světu, aniž by za ni očekávali platbu. Primárně tato kategorie zahrnuje recenzované časopisecké články; patří sem ale i nerecenzované preprinty, které vědci mohou chtít nabídnout online pro připomínkování nebo jako upozornění kolegům na důležité výzkumné poznatky. Existuje mnoho stupňů a druhů širšího a snazšího přístupu k takové literatuře. Pojmem ”otevřený přístup” k této literatuře myslíme její volnou dostupnost na veřejném internetu umožňující libovolnému uživateli číst, stahovat, kopírovat, distribuovat, tisknout, prohledávat nebo vytvářet odkazy na plné texty těchto článků, sklízet je pro potřeby indexace, předávat je jako data pro software, nebo používat je k jakýmkoliv jiným legálním účelům bez finančních, právních nebo technických omezení s výjimkou těch, která jsou neoddelitelnou součástí získání přístupu k internetu samotnému. Jediným omezením na reprodukci a distribuci a jediným uplatněním autorsko-právní ochrany (copyrightu) v této oblasti by mělo být poskytnout autorům kontrolu nad integritou jejich prací a právo na řádné uznání a uvedení autorství.¹

Prohlášení z Bethesdy

Prohlášení z Bethesdy z dubna 2003, které se rozhodlo v biomedicínské komunitě zahájit diskusi o možnostech přechodu k publikování v režimu OA, definovalo několik základních kroků, jež vědci, knihovny a vydavatelé časopisů mohou provést.

Mezi ně patří například a) nezbytnost publikovat v režimu OA, přičemž autoři prohlášení se nabídli uhradit nezbytné poplatky související s publikováním v recenzovaných časopisech, b) hodnotit jako kvalitní výsledek výzkumu samostatnou práci, nikoli prestiž jména časopisu, c) zapojit knihovny do informační osvěty o výhodách OA mezi vědeckými pracovníky, či d) přimět vydavatele k umožnění otevřeného přístupu k publikovaným článkům.⁵

Berlínská deklarace

Berlínská deklarace z října 2003 se přihlásila k předchozím dvěma iniciativám a definovala podmínky, které příspěvky v režimu OA musí splňovat. Byly jimi nezbytnost svolení autora či jiného držitele autorských práv k textu elektronicky zpřístupnit zdarma původní vědecké články s možností jejich volné distribuce, přičemž se musí jednat o kompletní verzi práce včetně příloh. Berlínská deklarace byla pojata jako dokument, k jehož realizaci by se měly přihlašovat vlády, univerzity, výzkumné instituce, knihovny apod.⁶

Je třeba zdůraznit, že všechny tři iniciativy v žádném případě neusilují o razantní změnu tradičního publikačního procesu, pouze se snaží nalézt k němu alternativu umožňující efektivněji a levně zpřístupnit vědecké informace.

4 Výhody publikování v režimu OA

Pakliže máme vyjmenovat důvody, proč by vědečtí pracovníci měli změnit způsob publikování a upřednostňovat časopisy v režimu OA, lze uvést následující: ^{2(pp7-10)}

OA neporušuje copyright

Více než polovina vydavatelů vědeckých časopisů umožňuje některou z forem zpřístupnění publikací v režimu OA, byť se obvykle jedná o právo autora vystavit například v institucionálním repozitáři (viz dále) dokument ve verzi odevzdané vydavateli. Pakliže ani tuto variantu vydavatel neumožňuje, zastánci OA doporučují pokusit se s ním vyjednat dodatek ke smlouvě umožňující zpřístupnění textu v režimu OA. Pokud by přesto vydavatel na dodatek nepřistoupil, je na místě, aby autor zvážil publikování v jiném časopise.

Přístup k vědeckým informacím bez finančních omezení

Vědecký pracovník nutně potřebuje aktuální odbornou literaturu, jejíž zajištění nese nemalé finanční náklady, v důsledku čehož bývají prostřednictvím knihoven zpřístupněny jen některé tituly, v případě časopisů obvykle jen nejnovější ročníky. Publikace v režimu OA umožňují vědeckému pracovníkovi přístup k odborným informacím bez zmíněných omezení, přičemž jindy vynaložené finance na nákup předplatného časopisu lze využít na jiné účely.

Zviditelnění výzkumu vědce a jeho pracoviště

Publikování v časopise v režimu OA umožňuje vědeckému pracovníkovi rozšířit výsledky svého výzkumu mezi větší počet čtenářů, než kdyby publikoval v periodiku, jež je třeba předplácet. Jak uvádíme v kapitole Kde mohou autoři publikovat v OA, existují již nyní cesty, jak publikovat v časopisech s předplatným a zároveň zpřístupnit publikaci v režimu OA.

OA podporuje nárůst citačního ohlasu

Ačkoliv citační efekt publikování v časopisech, které jsou a nejsou v režimu OA je podobný, v návaznosti na výše uvedené důvody a dynamickému nárůstu počtu článků a časopisů v režimu OA lze očekávat zvyšující se zájem autorů publikovat v těchto časopisech a z něj vyplývající nárůst citačního ohlasu.^{7,8,9}

5 Současné možnosti OA

V současnosti existují čtyři varianty přístupu.

Gold OA

Recenzované články jsou po vydání zdarma a bez nutnosti se registrovat dostupné, tj. texty jsou zpřístupněny na webech či v databázích vydavatelů.^{1, 3(18–20)}

Protože ale přinejmenším recenzní řízení a připravení textu do finální podoby nese určité náklady, i v případě gold OA musí být nalezeny finanční prostředky na uhrazení těchto činností. Ty jsou poskytovány např. univerzitou nebo odbornou společností vydávající daný časopis. V některých případech je to autor, kdo platí poplatek za vydání článku po kladném recenzním řízení, přičemž dle domluvy může být proplacen z rozpočtu zaměstnavatele, příslušného výzkumného záměru apod. Obecnou tendencí časopisů v režimu OA je nevybírat poplatky žádné a finanční prostředky získávat z jiných publikací, reklam apod.¹¹

Green OA

Recenzované články jsou volně dostupné v repozitářích.^{1, 3(pp16–18)} Tyto repozitáře mohou být jak institucionální (např. Masarykova univerzita spravuje na adrese <https://repozitar.cz/> repozitář využívaný i dalšími českými univerzitami), tak i oborové (např. <http://arxiv.org/> pro publikace zejména z oblasti fyziky a matematiky).

V těchto repozitářích jsou obvykle uloženy publikace, které byly recenzovány jinou institucí, tj. např. v repozitáři je autorem vložený text, který byl publikován v časopise, jenž zajistil recenzní řízení.

V repozitáři mohou být jak texty publikovaných dokumentů, tak i tzv. preprintů, tj. verze textů před recenzním řízením. I tato varianta OA s sebou nese finanční náklady, a to na správu a provoz repozitáře.¹¹

Gratis OA

Takto lze označit online dokumenty zpřístupněné zcela zdarma, tj. bez jakýchkoliv finančních nákladů na straně autora, čtenáře, správce repozitáře apod.

V souvislosti s licencemi Creative Commons (veřejné licence umožňující autorovi stanovit se práva užívání jeho díla) se jedná o zpřístupnění typu BY-NC-ND, tj. dílo lze dále šířit za podmínek uvedení autora, nepoužití díla ke komerčním účelům a nezasahování do díla.¹²

Jedná se o ideální stav, jehož by výše uvedené iniciativy rády dosáhly, což je však reálně nemožné, a proto se OA zužuje především na zpřístupnění informací koncovému čtenáři zdarma.^{3(pp20-21)}

Libre OA

V tomto případě se jedná o zcela volné online zveřejnění díla bez jakýchkoliv autorsko-právních a licenčních omezení. Bohužel i realizace této varianty je problematická. Někteří autoři si nepřejí další využití jejich díla ke komerčním účelům, v jiném případě může být publikace ve formátu PDF s různými omezeními (např. kopírování textu, tisk apod.) nevyhovujícími čtenářům apod.^{3(p21)}

6 Podmínky grantových agentur a politických orgánů

Autoři, zvláště ti zahraniční, se v současnosti mohou setkat s tím, že grantová agentura nebo politický orgán (vládní instituce, soukromá nadace apod.) podmiňuje financování výzkumu publikováním v časopise, který je v režimu OA, případně i povinností vystavit v tomto režimu publikaci v institucionálním nebo jiném repozitáři. Přehled těchto institucí a agentur je dostupný prostřednictvím služby SHERPA/JULIET.

7 Kde mohou autoři publikovat v OA

Jestliže autor chce sám nebo mu vzniká vzhledem k financování projektu povinnost publikovat v režimu OA, potřebuje vědět, které časopisy v tomto režimu jsou a jsou-li mezi nimi i ty hojně citované.

Directory of Open Access Journals - <http://www.doaj.org/>

Přehled všech časopisů, které jsou v režimu OA, je volně dostupný v *Directory of Open Access Journals*, v němž kromě vyhledávání časopisů nebo listování jejich seznamem podle oboru (Browse) nebo země vydání (Statistics) jsou i základní informace o hnutí OA s možností navrhnout zařazení vlastního časopisu do tohoto režimu.

SHERPA/RoMEO - <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

Pakliže má autor jasno, ve kterém časopise chce publikovat, a zajímá jej, jakou politiku k OA zastává příslušný vydavatel, může v databázi SHERPA/RoMEO dohledat příslušný časopis a získat základní přehled o podmínkách vydavatele pro autory, kteří chtějí svůj článek zveřejnit v režimu OA. Mezi těmito podmínkami se uvádí stanovisko vydavatele k možnosti volně zveřejnit preprint, postprint (verze po recenzním řízení) a vydavatelovu verzi ve formátu PDF a shrnutí základních podmínek ke zveřejnění textu v režimu OA.

Protože se tyto podmínky mohou měnit, doporučuje se v případě starší aktualizace informací ověřit aktuální stanovisko vydavatele v pokynech pro autory na jeho internetových stránkách.

Journal: [Electronic Library](#) (ISSN: 0264-0473)

RoMEO: This is a RoMEO **green** journal. Typ přístupu (green x gold)

Author's Pre-print: ✓ author can archive pre-print (ie pre-refereeing)

Author's Post-print: ✓ author can archive post-print (ie final draft post-refereeing). Upřesnění, kterou verzi textu může autor zpřístupnit.

Publisher's Version/PDF: ✗ author cannot archive publisher's version/PDF

General Conditions:

- On Authors website or institutional website
- Non-commercial
- Published source must be acknowledged
- Must link to publisher version
- Publisher version cannot be used
- Eligible UK authors may deposit in [OpenDeposit](#)
- Third parties must not systematically deposit into institutional or subject repositories

Mandated OA: (Awaiting information)

Copyright: [Copyright Policy - Author Information - Authors Charter](#). Podmínky copyrightu a informace pro autory.

Updated: 04-Mar-2011 - [Suggest an update for this record](#)

Link to this page: <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0264-0473/>

Published by: [Emerald - Green Policies in RoMEO](#)

This summary is for the journal's *default* policies, and changes or exceptions can often be negotiated by authors.
All information is correct to the best of our knowledge but should not be relied upon for legal advice.

8 Kde mohou autoři publikaci zpřístupnit v OA

Pakliže autor publikuje v časopise v režimu OA, vzniká mu podle konkrétních podmínek vydavatele několik možností, jak svou práci zpřístupnit.

Institucionální repozitáře

Nejjednodušší cestou pro autora je využít repozitář spravovaný jeho univerzitou nebo výzkumným pracovištěm. U takového lze totiž předpokládat, že v něm budou informace trvale uchovány, neboť je vzhledem k již dříve zmíněnému přerozdělování financí na výzkum podle vědeckých výstupů v zájmu příslušné instituce prezentovat výsledky práce svých vědeckých pracovníků a podporovat jejich šíření ve vědecké komunitě.

Příkladem takového repozitáře je *eScholarship Repository* (<http://escholarship.org>) Kalifornské univerzity nebo *ORCA* (<http://orca.cf.ac.uk/>) na univerzitě v Cardiffu.

Předmětové repozitáře

Kromě institucionálních existují i předmětové (oborové) repozitáře obsahující publikace z určité vědní oblasti. V souvislosti se zeleným přístupem OA jsme vzpomenuli *arXiv.org* (<http://arxiv.org>) coby klasicou ukázkou předmětového repozitáře, v tomto případě zaměřeného primárně na fyzikální a matematické obory.

V případě lékařských oborů – ačkoliv se nejedná přímo o repozitář – lze doporučit databázi *Medline PubMed* (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>) coby vyhledávač citačních údajů a abstraktů z lékařských časopisů s možností zúžení vyhledaných publikací na ty s otevřeným přístupem k plným textům článků.

The screenshot shows the PubMed search interface. At the top, there is a search bar with 'PubMed' selected and 'palliative care' entered. Below the search bar, there are options for 'RSS', 'Save search', and 'Advanced'. The search results are displayed in a list format, with 'Results: 1 to 20 of 44539' and navigation buttons for 'First', 'Prev', 'Page 1 of 2227', 'Next', and 'Last'. The first three results are listed, each with a checkbox to select it. The first result is 'The Use of Epidermal Growth Factor Receptor Monoclonal Antibodies in Squamous Cell Carcinoma of the Head and Neck' by Russell JS, Colevas AD. The second result is 'It Takes 15 to Tango: Making Sense of the Many Ubiquitin Ligases of p53' by Love IM, Grossman SR. The third result is 'The management of wound-related procedural pain (volitional incident pain) in advanced illness' by Gallagher R. On the left side of the search results, there is a sidebar with 'Text availability' options (Abstract available, Free full text available, Full text available) and 'Publication dates' (5 years, 10 years, Custom range...). There are also sections for 'Species' (Humans, Other Animals) and 'Article types' (Clinical Trial, Meta-Analysis, Practice Guideline).

Zdroj: Medline PubMed¹³

Osobní webové stránky

Pokud to podmínky vydavatele a instituce, na níž vědec publikovaný výzkum vykonal, dovolují, lze prezentovat své publikace i na osobních webových stránkách. Tento způsob prezentace však s sebou nese několik problémů, jako jsou zejména nutnost věnovat se správě stránek a menší viditelnost na internetu.

Veřejné repozitáře

Protože ne každý autor působí v instituci s vlastním repozitářem nebo není ochoten, či schopen spravovat si vlastní webové stránky, může využít služeb některého z veřejných repozitářů. Jejich přehled je dostupný v ROAR – *Registry of Open Access Repositories* (<http://roar.eprints.org/>) nebo OpenDOAR – *Directory of Open Access Repositories* (<http://opendoar.org/>). Informace o podmínkách užití repozitářů lze pak nalézt díky službě ROARMAP – *Registry of Open Access Repository Material Archiving Policies* (<http://roarmap.eprints.org/>). Z různých repozitářů lze doporučit *OpenDepot.org* (<http://opendepot.org/>), který mohou využít jak autoři s možnostmi využití institucionálního repozitáře, tak i ti bez tohoto zázemí.

9 Open Access na Masarykově univerzitě

V říjnu 2010 se Masarykova univerzita jako první česká vysoká škola přihlásila podpisem *Berlínské deklarace* k podpoře hnutí OA a vytknula si ji jako jeden z cílů dlouhodobého záměru pro léta 2011-2015.^{14, 15(p71)}

Univerzitní repozitář je integrální součástí Informačního systému Masarykovy univerzity (IS MU) a využívá stejné technologie, jež jsou používány pro archiv kvalifikačních prací. Vkládání souborů s publikacemi je součástí rozhraní pro evidenci publikační činnosti, z něhož se vykazují výsledky do *Rejstříku informací o výsledcích vědy a výzkumu v ČR* (RIV).¹⁶ Díky tomu nejsou autoři více zatíženi administra-

tivou, neboť při běžném vkládání údajů o publikaci vykazované do RIV jednoduše jen připojí soubory s plnými texty, upřesní verzi textu (preprint, postprint apod.) a podmínky zpřístupnění (např. pouze pro osoby s přístupem do IS MU, pro veřejnost apod.). Veřejnosti je na adrese <http://is.muni.cz/repozitar/repozitar> zpřístupněn a umožňuje v něm vyhledávání podle klíčových slov, filtrování podle oborů apod.

Po legislativní stránce byla podpora hnutí OA vyjádřena Masarykovou univerzitou prostřednictvím Směrnice MU č. 7/2011 (dostupná jen osobám z MU), která od 1. ledna 2012 zavedla povinnost zaměstnancům vkládat jejich publikace vzniklá jako zaměstnanecká díla do univerzitního repozitáře nejpozději do 6 měsíců od jeho vydání.

V neposlední řadě Masarykova univerzita spravuje rovněž meziinstitucionální *Repozitář vědeckých prací* na adrese <https://repozitar.cz/>, který mohou využívat zaměstnanci, případně i studenti zapojených institucí.¹⁷ Samotné instituce pak specifikují práva přístupu, bude-li publikace dostupná veřejnosti nebo jen osobám z vybrané instituce (reflektují se tak pravidla na jednotlivých univerzitách).

10 Závěr

Přestože hnutí OA je aktivní již řadu let, v řadě zemí včetně Česka se zakořeňuje postupně. Jednotlivé výzkumné instituce mají rozličná pravidla publikování, různé zvyklosti apod. a ne vždy je jednoduché se k hnutí OA plně připojit. V tomto materiálu jsme se pokusili sumarizovat základní informace o OA, zvláště pak o důvodech a možnostech zapojení do tohoto hnutí, i když instituce nemá potřebné zázemí (např. vlastní repozitář).

Je nezbytné, aby si autoři uvědomili, že již v současnosti řada impaktovaných časopisů, v nichž chtějí publikovat především, je již nějakým způsobem do OA zapojena, čímž jim otevírá možnost maximálního zpřístupnění jejich děl ostatním autorům a s ním související lepší citační odezvou na jejich publikační výsledky.

V neposlední řadě tak autoři mohou realizovat i svůj hlavní cíl – podělit se o výsledky svého výzkumu s vědeckou komunitou a přispět k rozvoji vědy a výzkumu.

11 Použitá literatura

- [1] Bartošek M. Open access - otevřený přístup k vědeckým informacím. Úvod do problematiky. *Zpravodaj ÚVT MU*. 2009;20(2):1–7. Available at: http://www.ics.muni.cz/bulletin/clanky_tisk/628.pdf. Accessed September 25, 2012.
- [2] Rygelová P. *Otevřený přístup: Jak zviditelnit výsledky své vědecké práce*. Ostrava: Ústřední knihovna VŠB-TU; 2010. Available at: <http://dspace.vsb.cz/bitstream/handle/10084/78280/OpenAccess-brozura.pdf>. Accessed September 25, 2012.
- [3] Crawford W. *Open access what you need to know now*. Chicago: American Library Association; 2011. Available at: <http://site.ebrary.com/lib/masaryk/Doc?id=10469301>. Accessed September 26, 2012.
- [4] BOAI. *Budapest Open Access Initiative*. 2002. Available at: <http://www.soros.org/openaccess/read>. Accessed October 8, 2012.
- [5] Anon. *Bethesda Statement on Open Access Publishing*. 2003. Available at: <http://www.earlham.edu/~peters/fos/bethesda.htm>. Accessed October 8, 2012.
- [6] Anon. *OA MPG» Berlin Declaration*. 2003. Available at: <http://oa.mpg.de/berlin-prozess/berliner-erklarung/>. Accessed October 8, 2012.
- [7] Davis PM. Open access, readership, citations: a randomized controlled trial of scientific journal publishing. *The FASEB Journal*. 2011;25(7):2129–2134. Available at: <http://editorsupdate.elsevier.com/2012/03/the-effect-of-open-access-upon-citation-impact/>. Accessed October 15, 2012.
- [8] Laakso M, Welling P, Bukvova H, Nyman L, Björk B-C, Hedlund T. The Development of Open Access Journal Publishing from 1993 to 2009. *PLoS ONE*. 2011;6(6):e20961. Available at: <http://dx.doi.org/10.1371/journal.pone.0020961>. Accessed October 30, 2012.
- [9] Lawrence S. Free online availability substantially increases a paper's impact. *Nature*. 2001;411(6837):521–521.
- [10] California Digital Library. *Open Access: Why Faculty Should Care*. San Francisco: University of California; 2012. Available at: <http://vimeo.com/51711687>. Accessed November 16, 2012.
- [11] Suber P. Peter Suber, Open Access Overview (definition, introduction). 2004. Available at: <http://www.earlham.edu/~peters/fos/overview.htm>. Accessed October 9, 2012.
- [12] Anon. *Creative Commons — Uved'te autora-Neužívejte dílo komerčně-Nezasahujte do díla 3.0 Česko — CC BY-NC-ND 3.0*. 2012. Available at: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz/>. Accessed October 9, 2012.
- [13] National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine. *Home - PubMed - NCBI*. c2009. Available at: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>. Accessed November 15, 2012.
- [14] Bartošek M, Brandejs M, Černá I. Otevřený přístup k vědeckým informacím na Masarykově univerzitě. *Zpravodaj ÚVT MU*. 2011;21(5):1–4. Available at: http://www.ics.muni.cz/bulletin/clanky_tisk/673.pdf. Accessed November 15, 2012.
- [15] Masarykova univerzita. *Dlouhodobý záměr MU*. Brno: Masarykova univerzita; 2010. Available at: http://www.muni.cz/media/docs/916/MU_DZ_2015.pdf. Accessed March 2, 2012.

-
- [16] Rada pro výzkum, vývoj a inovace. Rejstřík informací o výsledcích a Informace o předávání údajů — Výzkum a vývoj v ČR. *Rada pro výzkum, vývoj a inovace*. 2012. Available at: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekcce=986>. Accessed November 15, 2012.
- [17] Masarykova univerzita. *Repozitář vědeckých prací*. Available at: <https://repozitar.cz/>. Accessed November 16, 2012.